

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI Ч. 83. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 30-го квітня 1943. No. 83. Jersey City, N. J., Friday, April 30, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Tel. „Свобода“: ВЕрген 4-9237. — Tel. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ РІШАТИМЕ, ЯК РОЗВ'ЯЗАТИ ВУГІЛЬНУ КРИЗУ

ВАШИНГТОН. — Рада Военної Праці віднеслася до президента Рузвелта в справі того, що Джан Л. Луїс, президент Юнайтед Майн Воркерс, відмовився здержати майнерський страйк, що вже тут і там вибух, бо понад 61,000 майнерів уже залишило роботу, а коло 130 майн припинило зовсім працю. Знову секретарка праці Перкінс віднеслася до „Юнайтед Майн Воркерс палисі коміті“, щоби не затвердив генерального майнерського страйку, що мав би вибухнути в суботу наслідком того, що нема відновленого контракту між майнерською юнією і власниками та заряджаними вугільних копалень. Мисс Перкінс відмовилася вивести власників копалень, щоби зачали дальші переговори з майнерською юнією, як цього юнія від неї вимагала. Вона ще заявила, що майнерський страйк відібеться дуже серйозно на цілому життю краю, як і на надіях тих наших воєнків, що є на фронті. Знову Рада Военної Праці пригадала, що страйки є в часі війни не дозволені, та що є установлені урядом певні інституції, що мають дбати, щоби того роду спори та конфлікти були полагоджувані мирним способом.

КАЖЕ ВИСТУПИТИ ПРОТИ „БЛОФУ“ ЛУІСА.

НЮ ЙОРК. — Джеймс Д. Френсіс, президент вугільної компанії „Айленд Крік Кол Компані“, каже, що це, що Джан Л. Луїс відгрожується страйком в часі воєнного розгару, є „блофом“, проти котрого повинен виступити весь американський нарід. Тепер є так: уряд або Луїс.

ІДУТЬ ЗА ВКАЗІВКАМИ ЛУІСА.

ПІТСБУРГ. — Коли іде про Західню Пенсилвенію, де вже замкнено 62 майні і де вже покинуло працю до 30,000 майнерів, то виглядає, що маенери ідуть за Джаном Л. Луїсом і вийдуть в суботу на страйк. На тому, як кажуть, дуже потерпить воєнна промисловість цієї округи, бо вона не зможе працювати довше ніж три дні на повні розміри без нових достав вугля.

ЗБУДУЄМО 1,900 КОРАБЛІВ І 100,000 ЛІТАКІВ.

НЮ ЙОРК. — Це стільки в 1943 році, згідно з тим, що заявили репрезентантам мільона різних підприємств, зібраним на нараді Торговельної Палати Злучених Держав, адмірал Еморе С. Ленд, голова Морської Комісії, та Вільям Л. Бат з Ради Военної Продукції.

ЗДЕРЖАЛИ ДОВІЗ ДРОБУ.

НЮ ЙОРК. — Максимальні ціни на дріб довели до того, що в Нью Йорку відчувається дуже великий брак дробу. Фармери кажуть, що не спішаються з продажем, а ціна на дріб тепер на фунті на півтора цента нижча від той, що була перед „сілінгом“. Фармери кажуть, що вони „не страйкують“ але хочуть пождати чи ситуація не поправиться.

ЗА ЗБІЛЬШЕНУ АКЦІЮ НА ПАЦИФІКУ.

НЮ ЙОРК. — Австралійський міністер заграничних справ, д-р Герберт В. Еват, знову апелював до Об'єднаних Держав, щоби не дозволити Японії закріпити свої позиції на занятих нею островах, що знаходяться на північ і північний схід від Австралії. Він є ще за те, щоби пристосувати Атлантийський Чартер теж і до проблем на Паціфіку.

„ВЕДЕ ВІЙНУ БІДНОЇ ЛЮДИНИ“.

НЮ ЙОРК. — Це Китай. Таке сказав китайський католицький єпископ Пол Ю Пін, що прибув до Злучених Держав як спеціальний висланник китайського демократичного уряду в Чункінг. Каже, що „торгуємо простором, сльозами, кровю і життям до часу, поки великий приятель Китаю, Америка, не прибуде і не допоможе розгромити наїздника при допомозі літаків і тенків“. Казав теж, що справедливість і саможертвенність це ті елементи, на яких повинен бути побудований повоєнний мир.

ТРЕБА БУДЕ РОБОТИ ДЛЯ 30 МІЛІОНІВ.

НЮ ЙОРК. — Стюарт Чейз, редактор журналу „Сорвей Грегфік“ пише про те, що буде зараз по війні. Отже каже, що буде велика загроза безробіття. Якби так війна скінчилась в 1945 році, каже він, то тоді буде 65 мільонів американців при праці. З них яких 45 мільонів будуть мусіти змінити своє заняття, а з них яких 30 мільонів мусять знайти мирну працю.

ДОБРЕ СПИСАВСЯ!

ВАШИНГТОН. — Патрулюючий бомбер завважив десь на Атлантику ворожу субмарину, як уже вертав з служби. Та завернув і субмарину затонив. Лютенант Шредер, командант, як і радіовий оператор, що завважив субмарину, та той, що кидав бомби, зістали відзначені.

Поміркувана Польська Відповідь Советам

ЛОНДОН. — Польський уряд на вигнання видав нарешті відповідь на советську ноту про зрівняння зносин між советським і польським урядами. Ноту складено на засіданні польського кабінету міністрів, на котрому були майже всі міністри, а на котрому прем'єр Сікорський і міністер заграничних справ, граф Рачинський, подали звіт з своїх конференцій з представниками британського і американського урядів. Текст ноти був прийнятий кабінетом однодушно.

Нота польського уряду є наскрізь поміркувана. В ній польський уряд відпекується від якоїнебудь згоди з німецьким урядом. До того з польських кіл не виринув ніякий Квіслінг, який хотів би співпраці з німцями. Польський уряд запевняє, що він усе вірно сповняє усі свої зобов'язання супроти советського уряду, які випливали з угод між ними. Заява не згадує просьби польського уряду до Інтернаціонального Червоного Хреста в Женеві розслідувати нашітніччє донесення про відкриття гробів польських офіцерів під Смоленськом; супроти цього Червоного Хреста певно буде мусіти далі стояти на своїй відмові починати такий розслідування.

Однак польська нота обстоює далі права польського уряду на вигнання розпитуватися за долю польських громадян, як це зробив був польський уряд в справі цих офіцерів нотую до советського амбасадора при польським уряді. Нота теж далі обстоює права польського уряду домогтися дозволу на рятівання польських громадян на советських територіях. Вона й домагається від Москви звільнення родин польських воєнків, що вже покинули советський союз.

Нота зазначає теж, що польський уряд на вигнання стоїть на становищі суверенності й неперорунності Польщі, що означає, що Польща не признає відорвання від неї якихнебудь частин.

ПЕРЕД ВИДАННЯМ ПОЛЬСЬКОЇ НОТИ

Свою ноту до советського уряду польський уряд на вигнання видав після довгих конференцій з американськими й британськими представниками, від котрих поляки, як кажуть газети, дістали запевнення, що, поки війна триває, Америка й Британія не будуть признавати ніякої полагоди щодо границь.

Британський і американський уряд видимо наперли на поляків прийняти в своїй ноті поміркований тон, бо ці уряди стараються передовсім запобігти створенню в Москві ще одного польського уряду.

„ПРАВДА“ ВИСТУПАЄ ПРОТИ РЕЖИМУ СІКОРСЬКОГО

МОСКВА. — Підчас коли в Лондоні йдуть пильні заходи британського, американського й польського урядів за загосиння розриву між російським урядом і польським урядом на вигнання, в Москві діються події, які залагодження цього розриву роблять шораз менше можливими і правдоподібними.

Передовсім советські органи преси заняли до справи непримирне становище. „Правда“, орган комуністичної партії, помістила в своїй передовиці про цю справу гострий напад на польський уряд Сікорського. Закидує йому „зрадницьку поведінку супроти советського союзу“ та „кампанію очернення“. Добачує це „Правда“ в становищі польського уряду до розстрілу польських офіцерів. Згідність становища польського й німецького урядів „Правда“ представляє за доказ стичности й порозуміння між цими урядами. Дальшим доказом цього вважає „Правда“ привність фашистських елементів у польському уряді. Уряд Сікорського називає представником імперіалістичних кіл Польщі, а доказом цього вважає польські претенсії до українських, білоруських і литовських земель, які „Правда“ вважає рівним заперечуванню цим народам права до самоозначення. При тому „Правда“ пригадує, що між правителями розбитої польської держави були „добре відомі Гітлерівські агенти“: Козловські, польський прем'єр міністрів, і Бек, міністер заграничних справ.

ЗАПОВІДЬ НОВОГО ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ В РОСІЇ

Ще дальше як „Правда“ посувається в своїй публічній заяві щодо польсько-російського розриву новоповсталій в советській Росії „Союз Польських Патріотів“. В його імені польська письменниця Ванда Васілевська, напавши гостро проти уряду Сікорського, висказує надію, що советський уряд дасть полякам нагоду взяти за зброю й боротися попри червону армію за свободу польської батьківщини.

Васілевська закидує урядові Сікорського, що він властиво ніколи не дістав мандату від польського народу, а тільки „вигривається“ в безсумнівній славі геройських польських воєнків, моряків і летунів. Каже, що уряд прем'єра Сікорського втратив симпатії польського народу, доряджуючи їм держатися в партизанській пасивній вибіркової ролі. До цього, мовляв, уряд Сікорського ніколи не порвав з минулим.

АБИ ЗАВДАТИ СМЕРТЕЛЬНИЙ УДАР.—Ця світлина, прислана з Тунісу, показує, як два британські сапери вибираються на знищення ворожого повзу.

БРИТІЙЦІ ЗАНЯЛИ ОСТАННІЙ ВЕРХ НА ДОРОЗІ ДО ТУНІСУ

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Центр німецької лінії в Тунісі, хитаючий від постійних ударів альянтських військ, починає поволі піддаватися. Бритійська піхота взяла приступом Джебел (верх) бу Ауказ, останній уфортифікований горб на дорозі до Тунісу, головного міста Тунісу, що лежить далі на схід, на рівнині, 21 мило від згаданого верха.

Альянтські піхотинські полки й повзи далі наступали вперед на всіх інших секторах фронту. На північному секторі американці пробілися до верха горба, що лежить 5 миль на захід від Гарету (озера) Аччеля, всего 25 миль на захід від Бізертти, головного порту Тунісу, і заняли ще два інші верхи.

Мароканці з французького 19. корпусу посунулися три милі поза Понт ді Фагс, центр німецьких комунікацій на південно-східному секторі. Бритійська восьма армія посунулася на три милі й дійшла до Джебел Мдекер.

АЛІАНТСЬКА ПРОПАГАНДА СЕРЕД ВОРОЖИХ ВІЙСЬК У ТУНІСІ.

Американські літаки закидують лінії Осі летючими, писаними німецькою й італійською мовою; пишеться в них що маршал Ромель втік з Африки.

Головний апель робиться видимо до італійців; летючки звертають їм увагу на те, що Ромель їх лишив поносити найважкіші тягарі кампанії, бо оборону відступу. Летючки малюють положення військ Осі в Африці безвихідним: мовляв, перемоги вони добути не можуть; прийдеться їм з Африки втікати, а куди їм утікати, коли на це кораблів досить нема; а ті, що є, хочуть ужити для себе німці? Тому, радить летючка, „якщо ви хочете уникнути знищення, маєте останню нагоду: приходіть до нас“. Радитися їм мати при собі таку летючку як легітимацію.

РОЗЕДНАННЯ МІЖ ФРАНЦУЗАМИ ЗМЕНШУЄТЬСЯ

АЛЖІР. — З головної квартири генерала Жірода, головного французького команданта в північній Африці, подають, що переговори між його групою та групою Шарля де Голя, начальника Воюючих Французів у Лондоні, скоро постунають уперед. Мовляв, уже полагоджено всі важніші спірні питання. Генерал Катру незадовго віде до Лондону з офіційними запросинами від Жірода до де Голя на конференцію.

БИТВА ПОВІТРЯНИХ ФЛЬОТ НА КУБАНЩИНІ.

ЛОНДОН. — Російська й німецька повітряна фльота звели з собою люту битву на Кубанщині. За донесенням червоної армії, летуни червоної армії збили в одному дні 40 нацистичних літаків.

На інших секторах фронту слідно теж певне оживлення боевої діяльності.

САБОТАЖНИКИ ВИСАДИЛИ НІМЦЯМ ЧОТИРИ КОРАБЛІ.

СТОКГОЛЬМ. — Саботажники висадили в заливі норвезької столиці Осльо чотири кораблі й морський маяк. Німецька окупаційна влада винує за це чужинських робітників у порті.

Жертвою саботажу внали: німецький 3,000-тоновий корабель „Оргельсбург“, котрий потонув дуже скоро; норвезький 5,800-тоновий корабель „Тугеля“, що потонув налів; та два норвезькі кораблі, що удержуються на поверхні води, але є сильно ушкоджені.

З Осльо прийшли теж вїсти, що німецьке Гестапо вбило двох членів підземної норвезької організації й ранило її провідника.

БОМБОВИЙ ЗАМАХ ПРОТИ НІМЦІВ У ВАРШАВІ.

ЛОНДОН. — До дому Людвіга Фішера, німецького губернатора Варшави, доручено пакунок з бомбою, котра вибухаючи мало що не вбила самого Фішера. Вибух ранив кількох німецьких офіцерів. Розсліду Гестапа не відкрили особи, що вислала пакунок.

У Варшаві вбито теж двох офіцерів Гестапа, котрі шойно приїхали туди з Кракова на розслідування бомбового замаху й зайшли до каварні.

Про подібні замаху доносять сюди з Греції.

НІМЦІ ЗНОВУ РОЗСТРІЛЮЮТЬ МАСОВО ЮГОСЛАВІАН.

Німці подали радіом вїстку, що німецька військова влада розстріляла в Загребі двацять осіб, котрих німці називають комуністами, мовляв у відплату. Майже рівночасно з тим донесенням німецьке радіо подало вїстку, що Гітлер відбув конференцію з Антем Павелічом, начальником куклової хорватської держави, котрого він теж покликав до своєї головної квартири так, як він передтим кликав Мусолінію, румунського маршала Антонеску, мадярського диктатора Гортія й словацького президента Тіса.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Table with subscription rates: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES, and rates for different durations (one year, six months, three months).

3 Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Масовий Грабiж Європи

Рада Економічного Воювання в Вашингтоні кидає сніп світла на господарську сторону нацистичного панування над різними краями Європи.

Нацистична окупація, каже рапорт Ради, проявляється на економічному полі масовим грабiжом. Нацистичний окупаційний уряд перебирає під свою повну й неподільну владу всі природні багатства краю.

Зате назбиране добро переноситься в розмірах, досі в історії не виданих. До Німеччини перевезено тисячі машинерії, далі всякі наукові прилади, інструменти, тощо.

Німецький грабiж у Польщі коштував поляків утрату маєтку вартості яких 2 біліони 900 мільонів доларів. З Франції німці забрали залізо й сталь, яка стала би в нормальні часи на три роки; далі всі нафтові резерви, мідь, нікель і інші метали; харчі, мило, обуву, одяг, папір; а крім того всі поїзди, потрібні для перевезу награбленого добра.

Цей грабiж має важний вплив і для воювання. З одного боку він відбирає населенню захоплених країн усякі матеріали, потрібні не тільки для воювання, але й для удержання людей при житті.

Закон Смерти

Оповідання ОЛЕКСАНДРА КАТРЕНКА.

Не диво, бо стільки при згадці про якого небудь проминулого часу по невідминному закону природи всіх повинно переіначити, все повинно переіначити і, що найбільше буває, і не на красне ще, і я, бач, ось яким зробився, сльозе дідом став, зігнувся вже; постаріли і ті двори своїє старістю. Дідуганми певно стали вже і всі ті, що пробувають собі по тих панських старих дворищах, ті мої давні знайомі. Не впізнав би мабуть їх тепер, однак, як і вони мене. Але чи й існують ще ці свої кибла там ті, яких я знав колись господарями тих маєтків? А коли вони не живуть уже там, то цікаво знати, хто саме тепер там панує? Метушаться у голові у мене отакі думки і яось сумно, сумно, хто його знає і чого, робиться на душі; мабуть того, чого вроді сумно стає

Треба Далі Збільшати Продукцію Военну

Це правда, що курсують такі поголоски, що вже певно напродуковано стільки воєнного знаряддя, що можна тут і там зменшувати цього роду продукцію, а зате продавати більше того, чого потребує чи потребуватиме цивільне населення.

Зоглядя на ось такє відчуття американського загалу сталося добре, що заговорив отверто й ясно командуючий армейськими силами нашого краю про таку важну справу як зброєння. А коли це заставило його до виявлення певних важних фактів, то треба це розуміти так, що маємо тут до діла з подійним станом, хоч може було б краще, колись про той стан нічого не знали вороги.

Практика виказала, що коли іде про американський нарід, то далеко краще говорити йому правду, цілу і повну правду, хочби вона була дуже болюча і пригноблююча. Бо виявилось, що американський агал може все "проковтнути", а гірше є, коли перед ним де-що замовчується, коли з ним поводяться як з малою дитиною, яку треба часом піддурювати різними солодощами чи солодкими обіцянками.

Проф. Микола Чубатий.

ЯКИМ ШЛЯХОМ МОЖЕ ДІТИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ДО ВЛАСНОЇ ДЕРЖАВИ?

Яка наука з державного відродження інших народів? У наші часи стоїть теж перед українським народом це саме питання що стояло і перед іншими народами ціними століттями: яким шляхом йому дійти до власної незалежної та соборної української держави? Малороси, московляни, комуністи українського походження дають на це питання відповідь ясну — не треба української самостійної держави, вона має бути вічною всі часи спряжена з Московщиною. Чому така їх відповідь? Відповідь їх така то-му, бо вони не вважають ні се-

ба й в житті переводив. Їхнє становище до йоти покривається з становищем Московщини, принаймні це державного проводу від століть абсолютного та диктаторського — не випустити багатой української землі з своїх рук та експлуатувати її як досі й в майбутніх століттях.

Соборність в неволі — це не шлях стати нацією.

Наука історії українського народу повчає, що одно є певне, що український нарід не стане ніколи нацією, коли цілий дистанється під панування червоної Московщини, бо воно до того не допустить. Замало є якась баламутна віра, що як будемо разом то національна свідомість західних українців зробить чуда, поширяться на Східну Україну й так далі.

На випадок прилучення Західної України до червоної Росії ця українська земля кільканадцять літ не буде мати соборності навіть у спільній боротьбі з ворогом, бо буде літати у квантанні та не буде мати ніякого впливу на Східну Україну. Українські діти, що літати живуть в демократичній Америці не є всі розумні, й ми старші, що жили в конституційній Австрії, теж не були в силі цього зрозуміти, що в одній державі, можна одну провинцію від другої відгородити китайським муром.

кількох літах такої квантанні та насильного виховання молоді в комуністичних організаціях на людей з малоросійською душею західні українці не будуть спосібні мати якийнебудь вплив на східних. Аж тоді по кількох або кільканадцяти літах може наступити уніфікація української землі, але вже так духово окалічить, що український нарід на десятки, а то й сотки літ не буде спосібний підняти питання стати нацією.

Шлях до держави українського народу не може бути іншим як в інших народів.

Хто серйозно підходить до справи державного відродження українського народу, той мусить зрозуміти, що й з українським народом не ставиться чужо; він мусить йти до своєї держави тим самим важним шляхом поступенної боротьби як й інші народи — себто зачинати будувати українську державу там, де вона можлива, а не пхати добровільно голову в нове ярмо. Серед теперішнього політичного положення — воно докінця війни може це основно змінитися: соборна українська держава є неможлива, бо до того треба розпаду Росії. Це нині не є бажане для альянтів, що як вказують всі згадки на небі і на землі вийдуть з тої війни переможними, а Росія є їх найсильнішим союзником.

Росія мабуть вже нині сильно опустила собі крові, а докінця війни може бути вже така ослаблена, що до нових підабів принаймні на яких десятих-двадцяти літ буде неспосібна і лишити Західну Україну в спокою. Проти повороту тих земель під Польщу промовляє понад всякий сумнів Атлантийський Чартер, бо воля населення Західної України для всіх українських людей в краю і в Америці є ясна. Кому з чужих вона неясна, можна з ентузіазмом прийняти проєктований вже деким плебісцит. Серед нинішніх обставин є всякі можливості прилучити до Західної України ще й Карпатську Україну, українську Буковину, бож це українські землі, що є в руках ворогів альянтів — Угорщини та Румунії. Чехословаччина ніколи не мала тай тепер не має ніякого морального права до Карпатської України. Получити всі ті землі в українську державу — це лежить нині в границях можливості, цього бажав український нарід в Європі і в тому напрямку повинна йти поміч братів-українців, що є горожанами Америки чи Канади, а не полахати частину українського народу в неволю, ще гіршу від тої, в якій перебував останні десятки літ.

Це є звичайним теоретизуванням твердити, що український нарід хоче єдності, який би не був уклад Східної Європи.

Український нарід Західної України розуміє, що це єдиний можливий шлях.

Українці Західної України вже вповні дозріли, щоб стати нацією. Тай розуміють, що єдиний шлях вийти вже раз на чисту воду зі справу української держави — це зачати будувати її там, де її будова можлива. Виринула була справа Карпатської України по упадку Чехословаччини, ніхто й на хвилину не вагався, що справу треба ставити в площині самостійності, навіть цього невеличкого скравка української землі; за ту справу поділася вже свіжа українська кров. Захопили українці Львів по прогнанні більшовиків 1941, негайно проголосили на тій території українську державу. Не допустили до її існування німці, але це не зміняє того, що воля народу Західної України є ясна.

Коли мова про Карпатську Україну, то куди простіша була б для неї справа у тогочасній ситуації ждати прилучення до Польщі, де вже була високо національно усвідомлена Галичина, імпульзивна Волинь таї взагалі поважна частина українського народу. Так казав би був поступати опортунізм тих, що держаться за сади "будемо разом, хочби й в неволі". Український нарід цього не хотів, бо ідея власної держави нині така вже мотується на рідних землях, що ніякі "автономії" під червоною чи іншою владою вже його не вдоволяють.

Настрої та бажання західних українців мені відомі. Представляю їх такими, якими вони були аж до вибуху теперішньої війни. З краю вихав їм докладно три тижні перед зібхком війни і як громадянин Західної України можу моїх американських земляків тільки поінформувати, що не є бажанням українського народу бути разом з всяку ціну, який би не був політичний уклад Східної Європи.

Ніде не жевріє так глибоко бажання єдності та соборності всіх українців, як саме тепер в Західній Україні; думки про якусь духову сепарацію західних українців від наших східних братів, це передвоєнний пережиток. Нині він не існує і нині не має абсолютної ніякої небезпеки, щоб він міг витворитися. Найрешішими носіями соборності є саме представники українського католицизму, з Митрополитом Андреем у провіді, яких неслухно міг би дехто з релігійних причин підозрівати про щось противне. Але західні українці розуміють теж свою ролю, яку їм прийдесть відіграти в будові української соборної держави, тому вони теж знають, що саме для добра соборної України їм не вільно змарнувати потенційні сили Західної України.

Новий пріхід червоних на Західну Україну напевно зірве ціле населення до боротьби, може й безнадійної з наїзником, коли населення при ліквідації війни дістане в руки зброю. Ця боротьба стане початком масової еміграції усього українського активу на захід, щоб на еміграції заховати його для дальшої роботи це тяжкої боротьби за національний ідеал.

Нарід Західної України розуміє, що в нинішніх можливостях єдиним виходом є думати про будову української національної держави на тих українських землях, що досі не входили в склад червоної Росії. Як забезпечити український нарід ту свою державу, якими союзами чи федераціями, це оставмо йому, себто його першою парламентови. Такої помічі в нинішній ситуації просить український нарід своїх українських земляків, горожан Америки та Канади, не зрікаючися ані на хвилину та ніколи кінцевої цілі українського народу — утворити соборну українську державу українського народу.

(Кінець).

верству місяця, буде ще невеличкий собі хуторочок, здається навіть без імення собі якого небудь, а там річка Крива, а там дідівське кладовище напів Петренків, а там уже зараз і двір пана Івана. Ех! Чи уцілів жеж він, колись то гордий та блискучий, чи живе ще він тепер там і коли живе, то який він тепер є? От цікаво було з кия побачитися, на кого подивитися! Чи не заїхати хіба до нього? Аджеж, пригаку собі, й шлях мій ось-ось, як близьенько біля його двора пролягає.

моглок і по них. Я побачив кілька безирядних телят, що поважно, без телячих іграшок, ходили тимчасом по кладовищі, очевидно залюбки щипаючи ту поживну рослинку, і коли того треба їм, безчечно чухаючися своїми боками об ті пам'ятники.

стеля розвернулася перед моїми очима. Ось як защемило у мене серце від погляду на той сумний образ, образ певної смерті того, що я бачив колись то живим.

КОЖНИЙ СВДОМІЯ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Political ad Paid by John Kramer, Campaign Mgr.

Political ad Paid by John Kramer, Campaign Mgr.

Political ad Paid by John Kramer, Campaign Mgr.

ВЕЛИКЕ ЗІБРАННЯ

(MONSTER RALLY)

влаштовують ЗЛУЧЕНІ ПОЛЬСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ КЛУБИ — в ПОЛЬСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІМ ДОМІ, ІНК.
29 W. 22ND STREET, BAYONNE, N. J.

в Неділю, 2. Травня (May 2, 1943) в Годині 3-тій Пополудні

ПРОМОВЛЯТИМУТЬ ВСІ КАНДИДАТИ.

ЕДМОНД ПЛИТИНСЬКИЙ, предсидник

голосуйте
на цих
найліпших
п'ятьох
11. травня
1943

Edward F. Clark

Роджений в Четвертій Окрузі, вприс з „юсбюй“ до власника найбільшої перевозничої фірми в стейті. Дальше, заслужив собі довіря промислу — подив і вірність робітника. Його активність в горожанських і добродійних установах здобула йому поважання рїжних людей.

Edward Griffin

Є визначним членом містової округної і стейтової Адвокатської Палати і практикує право в Бейоні вже 27 літ. Він є основним членом і буншим Командантом Бейонського Відділу ч. 19 Американського Леґіону, і теперішнім Командантом NAUW стейту Нью Джерзі. Його уважають як одного з найбільше кваліфікованих і здібних людей суспільности, який довго співпрацює з патріотичними і братськими установами.

Bert Daly

Це гідний наш провідник, бувший воєнно-ранений ветеран, що має за собою більше як тридцять літ політичної праці. Довголітний мешканець цього міста. Почав практикувати медицину в 1901 р. Служив містови вірно і совісно як кависилмен, комішенер і мейор та очолював кожний містовий департамент. Цей досвід ознайомив його з кожною міською функцією. За молоді і тепер його улюблена „НОВВУ“ є гра в бейсбол, а навіть одного разу грав в BIG LEAGUE.

Charles A. Heiser

Любимий, вірний, і прихильний влади широких народних мас. Це справжній опис бувшого Бейонського Почтяря. Він є довголітний член ексекютиви місцевої фірми і його кваліфікації і здібности репрезентувати людей Бейону є признані всіми. „Чарлей“ має ті рідкі прикмети, які приєднали йому багато приятелів.

Casimir Tokarski

Його репутація як адвоката з несплямленим рекордом, етичної практики, здобула йому повагу. Він тішиться пошаною між рїжними класами людей. Знати його — це поважати його. Він присвятив багато літ із свого життя для добра людей. Казимір має сильну волю і здібність дати містови Бейон потрібний конструктивний уряд.

голосуйте
на цих
найліпших
п'ятьох
11. травня
1943

Виборці міста Бейон Н. Дж.

ПРИМІТЬ НАШУ ПЛЯТФОРМУ ЗА СПРАВНИЙ, ПРИЛИЧНИЙ УРЯД--ПРОТИ КОНСОЛІДАЦІ

МИ Є ЗА ПРОГРАМУ ЕКОНОМІЇ ДЛЯ ПОЛЕКШЕННЯ ТЯГАРУ ПОДАТКОВЦІМ І ЗА ЗАВЕДЕННЯ ОЩАДНОСТЕЙ. — МИ Є ЗА ПРАВО РОБІТНИКІВ ОРГАНІЗУВАТИСЯ ДЛЯ СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ОХОРОНИ. — МИ Є ЗА РІВНОЮ ПЛАТНЕЮ РОБІТНИКАМ — ЧОЛОВІКАМ І ЖІНКАМ — МІСТА БЕЙОНУ.

Віддайте Свої Голоси 11. Травня на Повижчих П'ятьох Кандидатів!

Петро Березин

Японський Імперіалізм Мусить Бути Знищений

(ОНА). — Оприлюднюючи виправу американської повітряної сили на Токіо і знищення японськими імперіалістами кількох американських пілотов, президент Рузвельт показав, як бити ворога там, де його найгірше болить, так як він реагує на завдані йому удари.

Знищення японцями американських авіаторів нікого не здивує. Це був такий самий дешевий спосіб боротьби з противником, як і їхній скритий напад на Перл Гарбор. Впрочім, ми вже бачили, що японці робили в Китаю, як збиткувалися над безборонним населенням в Ненкінгу. Взявши Ненкінг до здачі, головний японський командант Івно Мацудзі заявив, що „японські війська тільки з тими людьми поступають жорстоко, котрі ставлять їм опір, а ті, що піддаються, будуть трактовані в людський спосіб“. Та думаєте, що так було? Нічо подібного. Двадцять чотири години після того, як Ненкінг здався, той самий генерал Мацудзі дав своїм войкам волю робити, що хочуть. Вони цілий місяць плундрували Ненкінг. Грабували, палили, крали цінні речі й насилували китайських жінок в такий брутальний спосіб, якого ще в ніякій історії не записано. Це є наглядний доказ, що фашистська жорстокість всюди однакова. В них людське життя не має ніякої вартости. Між так званою панівною расою Паціфіку та її спільниками в Європі нема ніякої різниці. Вони вигублюють людей як мух, не виключаючи своїх власних. І будуть це робити доти, поки не будуть переможені.

Бомбардування американською повітряною силою Токію, про подробиці якого аж тепер довідуємося, є доказом, що ми японців переможемо. Бо як таке мале число літаків потрапило наробити в Токіо великої шкоди, то що буде, як американці нападуть цілою силою. Не забуваймо того, що Джим Дуайт виборався бом-

бардувати Токіо тільки з шістнадцятьма літаками типу Б-28, що знеслися у повітря з літаконосця Горнет. До Токіо треба було летіти 800 миль. Бомбардування Токію відбулось скорше, ніж воно було уявлене, бо пливучи в сторону Токію, літаконосець Горнет стрінувся з японською патрулею і відкладання нападу було небезпечно. Опускаючи Горнет, вісімдесят американських авіаторів знали, що вони вибираються в дуже небезпечну дорогу.

Вони з'явилися над Токієм в саме полудне і бомбардували не мешкальну частину міста, а мілітарні об'єкти. Як японський уряд зробив заяву, що американці кидали бомби на мешкальні доми і стріляли до цивільного населення, то два американські летуни, які брали участь в бомбардуванні Токію, сказали, що це не правда.

Капітан Тед Ловсон з Лос Енджелес заявив, що нападаючи на Токіо американські летуни були натрапили на японський літаконосець і могли його цілком знищити, але не зробили цього тому, що мали приказ збомбардувати признані мілітарні об'єкти і ніхто з них не важився кидати бомби на такі об'єкти, про котрі не було мови в приказі. Хлопці мали велику охоту кинути кілька „яєць на японський літаконосець, але не зробили цього“. Ми мали приказ збомбардувати фабрику машинерії і сталівни, що знаходяться кілька миль на полудне від міста. На японському літаконосці не було видно ніякого життя і його було можна легко знищити, але генерал Дж. Дуайт, тоді ше полковник Дуайт, дав виразні інструкції бомбардувати тільки фабрики машинерії.

Капітан Гарольд Ф. Ватсон з Гартфорд, Конетикат, також оповідав, що йому трапилося нагода збомбардувати мілітарні об'єкти; про які не було мови в приказі. Він був налетіти на японський аеродром, на яким були два великі бомбери

і кільканадцять менших воєнних літаків, які було дуже легко знищити, але він тримався приказу і не скинув там бомби. Бо приказ є приказ і його треба придержуватись. Нашим завданням було знищити фабрики за містом і ми це зробили.

Мекс Гил, що був давніше заступником шефа в бюрі злученої преси в Токію, сидів в той час в японській тюрмі в Токію і каже, що як його перевозили з тюрми до концетраційного табору, то один з його японських приятелів шепнув йому на ухо, що в часі американського нападу на Токію, „багато людей було забито з таких японських літаків, з яких летуни стріляли до американських бомбовиків, а кулі падали вдлі і вбивали людей в шкільних городі“.

Оповідання вище згаданих людей є наглядним доказом, що американські летуни зовсім не вбивали цивільного населення, як це правительство говорить, та за що воно розстріляло наших авіаторів. Це тільки був нарочно вудуманий претекст.

Розстрілюючи американських авіаторів японські воєнні лорди зовсім не здавали собі справи з того, як саме вільний народ зареагує на такі звірства. Фашисти не встали цього робити. Президент Рузвельт заявив, що „діявольські вчинки“ японців піддають американцям духа й укріплять їх постанову „знищити японський імперіалізм, щоби з нього сліду не остало“. Він казав, що відповіддю на розстріл американських авіаторів будуть ще більші повітряні рейди на Японію. Японці не застрашать наших летунів тим, що їх жеде така сама доля, як тих, котрі впади жертвою японської жорстокости в часі першого нападу. Навлаки, це додасть їм сили і відваги покарати вбивників. Довідавшись про смерть своїх товаришів, летунів, котрі брали участь в першому повітрянім нападі на Токію, вже заявили готовість пімститись над японцями за те, що розстріляли безборонних американських авіаторів.

Генерал Дж. Дуайт, що минулого року командував нападом на Токію, сказав в своїй головній квартирі в Північній

Африці, що ми мусимо перемогти Японію і „знищити все те, що японські воєнні лорди обороняють, знищити так, аби з нього й саїду не осталося. Японці можуть бути певні, що так буде. Ми вдаримо їх в саме серце. Почата минулого літа робота буде продовжуватись. В короткому часі наші бомбовози знов появляться над Токієм — і то не в такому малому числі, як це було минулого літа, а вдаримо цілою силою від якої заломиться японська імперія і проситиме в нас милосердя“.

Генерал Дуайт сказав, що кількох американських авіаторів, які разом з ним брали участь в нападі на Токію 18 квітня 1942 року, знаходяться тепер в Північній Африці. Вони, говорив Дуайт, „готові разом з своїми товаришами першого нападу на Токію знов туди летіти, а якщо цього дочекаємо, то будемо дуже щасливі, бо будемо мати нагоду пімститись за розстріляних американських авіаторів. Наші бомби попадають тоді там, де ми хочемо“.

Фашисти жорстоко мстяться на наших людях. В окупованих ними краях летяться невнична кров як день так ніч, але підбиті фашистами народи не піддаються. Вони певні, що це німці вже не далеко й вблизник з Гестапо прийде кінець. Тоталітарні держави будуть розбиті на порох. Неправда мусить бути зметена з лиця землі. Хай японці знають, що американські авіатори ще не раз повернуть над Токію і будуть літати там доти, поки з японської імперії сліду не стане.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

РАДЯТЬ ВЧИТИ В ШКОЛАХ ТЕРПИМОСТІ

Бюро Видавництва Міжкультурного Виховання постаралось, що відома видавничка спілка Гарнера в Нью Йорку видала на днях книжку Вільяма Е. Векері і Стюарта Дж. Кола п. з. „Міжкультурне Виховання в Американських Школах“. Книжка ця замітна тим, що обговорює шкільне навчання з відмінної точки погляду ніж дотеперішні підручники. Вона бере під увагу факт, що все американське населення, а тим самим і шкільні діти, походять з рїжних народів і вносять в американське життя всілякі нові та рїжноманітні цінности. Автори книжки радять, щоб вже в школах звертати на це увагу та знайомити учнів з рїжними культурними впливами на сучасне американське життя.

На думку Векері і Кола такий підхід до шкільного навчання необхідний. Нове американське покоління стрічає в щоденному житті стільки рїжнородних культурних виявів, що йому треба систематично й безсторонно ті вияви пояснити. Інакше великі групи населення будуть жити у повній невідомости того, як живуть і чим надихані їх найближчі сусіди. З цього буде родитись не що інше, а взаємне недовіра та розвєднання.

Спеціальним предметом навчання повинна бути наука про культуру, звичаї та надбання усіх тих національних груп, з яких складається населення Америки. Як висновок з того належить показати, наскільки ця культурна рїжноманітність помогла зажити й скріпити те, що тепер відоме під іменем американської культури.

Теоретично і на практиці американська демократія дає можливість всім групам жити поруч в повній згоді. Політично меншість мусить погоджуватись з волею більшости, але в культурній діячці всі меншестеві групи мають поз-

ну свободу плекати й розвивати свої культурні та релігійні особливости та зберігати свою народно окремність. В теорії погодженося вже з думкою, що культурна рїжноманітність є корисна для поступу і для духового збагачення усіх американців.

Та автори бачать також, що в практиці існує ще багато трудностей, непорозумінь та тертя, що має свою основу в культурних, релігійних і расових рїжницях. Багато американців все ще уважає людей з муринів расово нижчими. Багато імігрантів, особливо з середньої і східної Європи, стрічають несприхильне відношення з боку „корінного“ населення, тому що в них інша мова і звичаї. Під товаришким і економічним оглядом вони не користуються усіми тими вигодами, що їх могло б тут мати. Крім того війна поєднала недовіра до деяких великих груп людей чужинського роду чи походження.

Автори повищої книжки зазначають теж, що релігійні рїжниці є часто причиною тертя, а то й ворожнечі. Це помітно особливо у відношенні до жидів, хоч часто такі антисемітизм оснуеться не так на релігійних, як на етичних рїжницях. Дуже багато упереджень до жидів є впливом нічого іншого, як тільки бажання приписати комусь винув за всілякі існуючі суспільні недомогани. Не треба казати, що „винні“ звичайно не мають ніякого відношення до того, що їм закидують.

Тому, на думку авторів, незвичайно важко, щоб уже в школах звертати увагу учнів на расову й культурну рїжноманітність населення Злучених Держав та знанням розвивати й скріпити те, що тепер відоме під іменем американської культури. Теоретично і на практиці американська демократія дає можливість всім групам жити поруч в повній згоді. Політично меншість мусить погоджуватись з волею більшости, але в культурній діячці всі меншестеві групи мають поз-

ганізувати науку в цій діячці як подітати матеріал і як ламати перегороди, що стоять на перешкоді повному розумінню рїжниць між поодинокими групами. Таке розуміння необхідне для створення справжньої національної єдности і для закріплення демократії, необхідної так у війні як і в час мира.

Загальна Рада — ФЛС.

ЗАТОПИЛИ НОРВЕЗЬКІЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ

Норвезький уряд на вигнання подав вістку про затоплення норвезького нищителя „Ескдаля“. Подробиць затоплення ні навіть місця події не подано.

„Ескдаля“ належав до типу британського нищителя „Гонгта“. Був спущений на воду в липні 1942 року й мав на собі 180 моряків залоги.

FUR STORAGE
для вашого ФУТРА
ПРИНЕСІТЬ СВОЄ ФУТРО СЬОГОДНЯ, ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ЙОГО ВІД МОЛІВ, ВТРАТИ БЛИСКУЧОСТИ І М'ЯКОСТИ.
Michael TURANSKY
350 — 7th Avenue, New York City
Between 29 & 30 Streets 16th floor
Lackawanna 4-0973
Ми маємо свій власний FUR STORAGE VAULT у нашій виробничстві.

ОБ'ЄДНАНІ ДЕРЖАВИ ХОЧУТЬ СТВОРИТИ ОДНУ МОНЕТАРНУ СИСТЕМУ

(ОНА). — Недавно проголошено, що англійські й американські політики працюють над тим, щоби по скінченні війни впровадити в Об'єднаних Державах одну монетарну систему. Це є дуже скромне питання, але воно мусить бути розв'язане, бо в протвннм разі на світі не буде нормального економічного порядку. Об'єднані Держави це розуміють і тому стараються не тільки в мілітарних справах співпроцювати, але й в господарських.

Економісти доводять, що так мусить бути, бо як скінчиться війна, то менші держави, скажімо такі як Югославія, або її подібні, що мають дуже малий запас золота, будуть мусити переживати такий самий економічний хаос, який переживала Німеччина після першої світової війни. Якби до цього дійшло, то їхні гроші втратили б всяку вартість і довели б міжнародну торгівлю до цілковитої стагнації. Об'єднані Держави не хочуть до цього допустити і вже задалегідь стараються виробити одну монетарну систему, якою врятують малі держави від економічного хаосу, а міжнародну торгівлю від застою.

Дотепер представлено два пляни в цій справі — один американський, а другий англійський. Американці дають пропозиції, щоби Об'єднані Держави створили міжнародний стабілізаційний фонд, до якого кожна з них вклала би стільки, наскільки ресурсів її стати. Цей фонд був би під контролем міжнародної ради, в якій кожна держава мала би свого представника. Таким чином малі держави були б забезпечені, що не найдуться до війни в господарській скру-

ті, бо їх могуті союзники до цього не допустять. Секретар скарбу Злучених Держав, Моргентав, заявив, що малі народи „вже тепер повинні знати, що ми за них дбаємо, та що визнаємо основну правду, що добробут таксаке як і мир, є нашою спільною справою“.

Англійці піддають трохи інакший плян. Вони кажуть, що треба встановити одну монетарну систему, яку можна досягнути при допомозі про-

що треба встановити одну монетарну систему, яку можна досягнути при допомозі про-

що треба встановити одну монетарну систему, яку можна досягнути при допомозі про-

що треба встановити одну монетарну систему, яку можна досягнути при допомозі про-

що треба встановити одну монетарну систему, яку можна досягнути при допомозі про-

що треба встановити одну монетарну систему, яку можна досягнути при допомозі про-

що треба встановити одну монетарну систему, яку можна досягнути при допомозі про-

що треба встановити одну монетарну систему, яку можна досягнути при допомозі про-

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВІНДЗОР, ОНТ.

Почаували народного працівника.

Дня 13. березня зібрався 142 громадянок і громадян різного віку до У. Н. Дому при Оттаві вулиці, щоби зробити з нагоди уродин „несповіданку“ п. Павлові Дуді, нашому невтомному народному робітникові і головному радному У. Н. Союзу. Підготовкою завзялися приятелі та знайомі з Віндзором і Дітройту, а п. Гумеюк мав подбати, щоби п. Дуда про це все не довідався.

Гром. Гумеюк виконав своє завдання на сто відсотків і коли ввійшов з п. Дудою до домівок, а входячи зібрани за накритими столами привітали гучними оплесками, то як п. Дуда довідався, що це все означає, то хоч як не легко „загнати його в кут“, то тим разом такі загнали, зовсім загнали.

Зібрані гості приймалися „чим хата багата“. Між американцями та канадійцями велася гутірка. По якійсь часі господар вечерка, гр. І. Ярема, попросив до слова бесідників з Дітройта та Віндзора. З Дітройта говорили громадяни: Іван Атаманець, (дирігент славного хору „Думка“), до якого гр. Дуда належить від кількох літ), В. Дідик, Ф. Гузіль, пані О. Довгань (бувши передсідання хору „Думка“), М. Андрусевич. З Віндзора говорили: д-р Іван Янів, проф. Б. Ковальський, Б. Зеденій, В. Гумеюк, В. Дужий, М. Лапка, І. Косіковський і О. Данчик, та П. Зварич з Вегревил, Алта: Бесідники підносили працю і заслуги гр. Дуди на полі організаційному, культурному та політичному та бажали ювілятові доброго здоров'я на-

понованого ними стабілізаційного фонду, то економічні відносини по війні значно поліпшилися би. І то навіть для самої Америки, бо хоч ми маємо тут найбільше золота на світі, то великої користі з того нема. Америка посилає закордон пшеницю, мануфактуру, бавовну, тощо, а за те все дістає золото, яке перетримує в фортеці Наке в Кентокі. Якби його можна вложити в стабілізаційний фонд, тоді ми більше з того користали б ніж з закопаного золота.

В Америці тепер нагромаджено двадцятьдва біліони золота. Інші держави мають разом всього шість біліонів, з чого одна третя часть також знаходиться в Злучених Державах — на сховку. Однак якби Америка позбулася нагромадженого золота, то вона зовсім не втратила б своєї економічної сили і значіння в світі, бо ми маємо велику продуктивну силу; ми маємо спроможність виробляти потрібні світові річі, за які дістаємо те, чого хочемо — золото або товар. З тою різницею, що золотом можуть платити тільки ті, що його мають, а як буде економічна стабілізація і міжнародна контрола валюти, то ми зможемо обмінюватись товаром з цілим світом з багатіями державами і з бідними.

многі літа, як також і за різної витривалості до дальшої праці. Господар вечерка, гр. І. Ярема, вручив ювілятові дарунок на спомин від усіх присутних (маншика до писання), яким він незвичайно вразився, а відтак покинув його до слова. Гром. Дуда був дуже зворушений і прямо не міг говорити, але все таки признався, що завважив був, що від якогось часу йшли якісь позадлечні шепоти. Тільки про що центали, — не міг збагнути, ані від нікого добути. „Я сподівався якогось чергового нападу, якоїсь чергової неприязності, а тільки не того, що сталося“, — казав „ювілянт“. Далше подякував усім присутнім за зроблену йому честь та велику і приємну несподіванку, зроблену йому перший раз в житті. Останнім бесідником був проф. Б. Ковальський, який не лише зложив ювілятові щірі побажання, але теж заговорив про нашу пресу, на допомогу якій переведено збірку що принесла \$63.

Збірки на забаві остало \$18 і їх долучено до збірки на пресу.

Я глибоко вірю, що подібні несподіванки як ця, про яку я взявся писати кілька слів, мають велике значіння в людському і соціальному житті кожної місцевості. З таких нагод, гості-бесідники як в кіно-театрі змальовують душу і характер певного народного робітника, а не важне, що особа сама про себе думає, але важне, що інші про це скажуть.

Організаційне українське є життя у Віндзорі знає гр. Дуду від 15 років. Чи всім гр. Дуда до вдоволи чи ні, його заслуги є поважні як в порадах, так і в діляннях організації, до будови Укр. Н. Дому включно. В грудні м. р. засновано при філії УНО Свіацько-Драматичний Гурток „Сурма“, якого гр. Дуда є головою і старається разом з проф. Ковальським піднести його до мистецької величини, щоби дорівняти сусідньому хорові „Думка“ в Дітройті.

Стільки про Віндзор. Якщо є дірі порожні в організаційній діяльності гр. Дуди в Віндзорі, — то вони є заповнені тим, на що з великим підкресленням звернули нашу увагу громадяни з Дітройта, Атаманець, Дідик, Гузіль та пані Довгань. Дуда є тою людиною, що від років брав у-

часть і в організаційнім житті Дітройта. Він через свої звязки причинився посередно чи безпосередно до того, що в Віндзорі і по Канаді поширено відділи Українського Народного Союзу. А два роки тому зівстав вибраний на 20-тій конвенції головним радним У. Н. Союзу, одиникий на Канаду. Він також є касіером місцевого 341-го відділу У. Н. С.

Тих кілька слів, що були висказані на адресу гр. Дуди ріжними бесідниками, я підсумовую і переповідаю на сторінках преси тому, бо глибоко вірю, що вони додатно поділяють на самого гр. Дуду, як і на читачів. Не треба забувати, що організація, це той батіг, що за добре нагороджає, а за але карає. Організація не є приватною хатою одиниць, в якій гуртуються лише ті, котрі себе взаїмно люблять в приватному житті. Організація, це є збір людей, що в засади визнають одні ідеї і принципи. На жаль буває у нас таке, що дуже часто неперевірені сплітки приватного характеру стають поважною загрозою приналежності одиниці до організації, навіть нищать самі організації. Таких загроз, ми повинні вже раз на все позбутися. Отсе є наука теж і з того вєвряка, яким ми пошанували працю гр. Дуди.

Олекса Червак.

ЗБИЛИ ТИСЯЧУ ЛІТАКІВ НАД МАЛЬТОЮ.

Острів Мальта може славитися не тільки тим, що він є найбільше бомбардований острів на землі, але й тим, що коло нього загинуло найбільше ворожих літаків. Ось у середу зострілено над ним тисячний ворожий літак.

Припадок трапився, що зострілив його Джан Линч, американець, що служить при британських літаках. Він поба-

чив німецький літак системи „Юнкерс-52“, як він летів низенько понад море недалеко від Сицилійського побережжя. Малтійський літак негайно видав йому бій. Линч бародного Союзу. А два роки тому зівстав вибраний на 20-тій конвенції головним радним У. Н. Союзу, одиникий на Канаду. Він також є касіером місцевого 341-го відділу У. Н. С.

Тих кілька слів, що були висказані на адресу гр. Дуди ріжними бесідниками, я підсумовую і переповідаю на сторінках преси тому, бо глибоко вірю, що вони додатно поділяють на самого гр. Дуду, як і на читачів. Не треба забувати, що організація, це той батіг, що за добре нагороджає, а за але карає. Організація не є приватною хатою одиниць, в якій гуртуються лише ті, котрі себе взаїмно люблять в приватному житті. Організація, це є збір людей, що в засади визнають одні ідеї і принципи. На жаль буває у нас таке, що дуже часто неперевірені сплітки приватного характеру стають поважною загрозою приналежності одиниці до організації, навіть нищать самі організації. Таких загроз, ми повинні вже раз на все позбутися. Отсе є наука теж і з того вєвряка, яким ми пошанували працю гр. Дуди.

Олекса Червак.

ЗБИЛИ ТИСЯЧУ ЛІТАКІВ НАД МАЛЬТОЮ.

Острів Мальта може славитися не тільки тим, що він є найбільше бомбардований острів на землі, але й тим, що коло нього загинуло найбільше ворожих літаків. Ось у середу зострілено над ним тисячний ворожий літак.

Припадок трапився, що зострілив його Джан Линч, американець, що служить при британських літаках. Він поба-

Даром пробка ЗІЛІЯ МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять від неможливості шлуночка й випробували коштовні ліки й зела, а не найшли полегши. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мілертон, котрих не зарпорується ні вартість, а споживається в натуральній формі. По пакети пробні перекопайтесь, як скруточно діляють в неможливіх таких, як квант шлуночка, газ, нестерпність, запір, брак апетиту, білий голови і інші неможливі, котрі показують до злого травлення. Щоби перекопайтесь, шпийте по пробку.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Більше Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попол.; від 6 до 8 вєвєр.
В неділі згідно з умовою.

ПРИЯТЕЛІ
Ми перекопайлись, що як тільки хтось має з нами до діла, заріз стаеться одним з наших багатьох приятелів. Це діеться тому, що ми обслуговуємо людей уже довгі роки і завжди стараємося, щоби здізнати собі якнайбільше приятелів серед усіх тих, котрим ми даємо услугу.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

МІХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y.
Tel.: MELrose 5-6577

„ТРАПЛЯЄТЬСЯ ЩАСТЯ“
Старший чоловік продає 10 акрів землі, 7-кімнатний дім з усіми улітешнями та іншими будівлями. Через цю фарму плывє мала річка. Дуже гарна околиця, 10 мінут від залізничної станції і лише 30 миль від міста Нью Йорку.
А також є друга фарма, 4 акри землі, 8-кімнатний дім, курники, гащадж; дуже близько Нью Йорку, при стейтській дорозі, тільки три блоки від Нью-Йоркського боса. Дуже добра і гарна околиця та уржайна земля. За цю фарму треба заплатити 1,000 доларів готівки, а решту на догдані сплатити.
Интересуючися просимо ласкаво зголоситись до бора пана Стефана Сатевича на адресу 32 1st 7-ya вулиця в Нью Йорку.
Stephen D. Satewicz
GENERAL INSURANCE and REAL ESTATE BROKER
32 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel. GRamercy 3-0713 Захвайте мою адресу.
Хто хоче мати спис всіх моїх фарм, які я маю на продаж, зволить прислати 3 н. етеміне на оплату вєвєрки. 83,93

ТАРЗАН, ч. 759. Двобій на смерть.

Поки Акерс вєспіла вистріляти, Джегер сховався за Даріну.

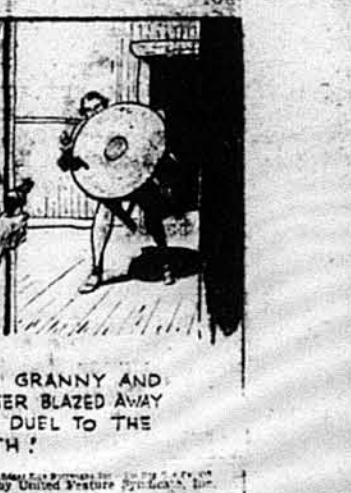
Але дівчина крикнула: „Стрільай, Грені! Я радо вмру, якщо ти тільки зможеш убити цього бандита!“

Даріна стояла спокійно, гейби вона вже зрезигнувала з усього. Потім наглим рухом вирвалася від Джегера.

Тепер Грені й Джегер стали до себе стріляти в смертельному двобою.

Тепер Грені й Джегер стали до себе стріляти в смертельному двобою.